

Mag. Violeta Bulc
je inovatorica in podjetnica.

Med znanjem in modrostjo

Z odnosom, ki so ga do znanja in modrosti imele pretekle civilizacije, se je oblikovala modrost človeštva. Če se lahko od njih naučimo in ali smo jim pripravljeni prisluhniti?

Modrost se je od nekdaj ohranjala v zgodbah, pesmih, običajih; s tem, kar je bilo dovolj generično, da s pripovedovanjem in delnim preoblikovanjem glede na pripovedovalca ni izgubilo izvornega sporo-

Participativni model Inkov

Inki so imeli zelo pomembno filozofijo, ki je pomagala pri razcvetu največjega človeškega imperija, ki je kadarkoli obstajal na Zemlji. Pri oblikovanju prebojne misli

dobrini; kot sta voda in zrak. O modrosti, ki nastane z odprtim dialogom, poglobljenim razmišljanjem in opazovanjem ponavljajočih se dogodkov.

Pogosto se mi prikrađe misel, ali si posamezniki res lahko v celoti lastimo izume, invencije, miselne preboje. Ali niso le posledica kolektivne zavesti prostora in časa, v katerem so nastali?

Vseživljenjsko učenje Keltov

Zanimiv je tudi odnos do znanja v kulturi starih Keltov. Nikoli niso razvili lastne pisave. Želeli so, da so člani njihovih skupnosti izzvani k vseživljenjskemu učenju, ponavljanju, urjenju. Znanje in modrosti,

zane na presojo o dobrem in zlu. Morda bomo celo vo izročilo je globlje, povezano z m. Zemljo, očetom Soncem in človeko povezovalcem različnih svetov.

Zbor modrecev kot najbravši raven odločanja

Med najbogatejše izkušnje našega prvo sodijo izročila Karantanije. Vrhovne odločitve so se sprejemale na kamnitih stolpih, kjer so modreci presojali priporočila odločitve kneza. Podobno načelo odločanja naj bi obstajalo tudi v vaseh. Družina je imela menda svoj kamnit raven enak med enakimi, ne glede na velik premoženje družine. Iz tega izročila je navdih Thomas Jefferson pri oblikovanju ameriške ustave; izkušnje preteklosti danes navdihujejo generacije sodobnih voditeljev, ki iščejo odgovore za nove izzive učinkovitega vodenja in razvoja. Modrost namreč izvira iz razumevanja odvisnosti, razumevanja celote, razumevanja odnosov. Morda bomo na koncu starodavnega znanja prvič v naši civilizaciji doživeli, da se bo ključ sprememb materialnih vzvodov preselil k razumu

Tehnološki razvoj in produktno usmerjena zavest sta večinoma dajala prednost znanju in v podrejeni položaj potiskala modrost.

čla. Pri znanju je drugače. Da se ohranja, ga je treba zapisati, shraniti v knjižnice in natančno posredovati.

Stara ljudstva so za prenos znanja in modrosti uporabljala predvsem mentorstvo. Umik mentorja je bil povezan s stopnjo zrelosti učenca, njegovim celostnim razvojem in praktičnimi rezultati v dobro skupnosti. Tehnološki razvoj in produktno usmerjena zavest pa sta večinoma dajala prednost znanju in v podrejeni položaj potiskala modrost. To je vodilo v vse večjo površnost na ravni dojemanja in pomena odnosov.

Ponavadi znanje razvijajo in spreminjajo mlajši, starejši pa imajo sposobnost, da ga preoblikujejo v modrost. V starih civilizacijah so bili njegovi nosilci modreci (moški in ženske), spoštovane osebnosti bogatih izkušenj, ki so znali presoditi pomen in pomembnost podatkov, informa-

so bili udeleženi vsi s sodelovanjem in uresničevanjem skupnih ciljev. Zato ni bilo nikoli pomembno, kdo je dobil prebojni navdih. Vsi so čutili, da so del procesa. Ti-

Ni pomembno, kdo doživi preboj, pomembno je, da se zgodi in da se znanje in modrost preneseta na druge.

sti, pri katerem se je preboj v razmišljanju ali dejanju zgodil, je naučil še vse druge člane skupnosti. Iz njihove civilizacije zato ne poznamo velikih imen znanstvenikov, raziskovalcev niti modrecev. Poznamo pa njihovo izredno napredno znanje in modrosti o poljedelstvu, vesolju, gradbeništvu, življenju.

Takšen pristop lahko v našem času pomembno prispeva k oblikovanju sodob-

ni so jim koristili, so predajali med generacijami in skupinami po ustnem izročilu. Tako so urili um, oblikovali bogate zgodbe ter s pripovedovanjem in verbalnim uče-

Znanje je skupna dobrina, kot sta voda in zrak.